

مدیریت ترازنامه و اهمیت آن

بخش پایانی

ارایه می‌دهد. صرفنظر از اجرا و به‌کارگیری سیستم مدیریت ترازنامه، شناخت این مفاهیم برای بانک‌ها و سایر موسسه‌های مالی ارزشمند است، زیرا تصویر روشنتر و واقعی‌تری از ارتباط بین ریسک و بازده موسسه موردنظر را به‌دست می‌دهد.

۲) سیستم اطلاعاتی مدیریت ترازنامه: دومین گام در پیاده‌سازی و به‌کارگیری سیستم مدیریت ترازنامه، جمع‌آوری اطلاعات مناسب و صحیح است. تنها در صورتی خواهیم توانست ریسک و بازده را مدیریت کنیم که بتوانیم بر آن نظارت و کنترل داشته باشیم. شرط ضروری برای راه‌اندازی و کنترل ریسک و بازده هم داشتن اطلاعات است. بدون در اختیار داشتن اطلاعات مناسب، امکان پیاده‌سازی مدیریت ترازنامه و کنترل ریسک و بازده وجود نخواهد داشت.

۳) فرایند تصمیم‌گیری در مدیریت ترازنامه: بعد از شناسایی کامل ریسک‌های موجود و جمع‌آوری اطلاعات لازم برای تعیین و اندازه‌گیری ریسک‌ها، قادر خواهیم بود که در مورد نحوه اعمال مدیریت و سیاستگذاری بر این ریسک‌ها اتخاذ تصمیم کنیم. این تصمیم‌ها توسط گروهی تحت عنوان شورای مدیریت ترازنامه اتخاذ می‌شوند. ترکیب، نحوه تشکیل و وظایف شورای مدیریت ترازنامه موضوع بسیار مهمی است.

گزارش‌های لازم برای سیستم مدیریت ترازنامه

سیستم مدیریت ترازنامه باید براساس تهیه و تنظیم یکسری از گزارش‌ها پی‌ریزی شود. این

اشاره

تشریح اهمیت و جایگاه سیستم مدیریت ترازنامه در تصمیم‌گیری‌ها و در تعیین استراتژی بانک‌ها و سایر موسسه‌های مالی، زمینه‌ای است برای جلب توجه مدیران بانک‌ها به کاربرد این سیستم، و این کاری بود که در بخش قبلی این مقاله انجام شد. یعنی بحث درباره ترازنامه بانک‌ها و اجزای آن، و بعد هم تعریف وظایف سیستم مدیریت ترازنامه. اینک توجه شما را به ادامه این مقاله جلب می‌کنیم.

بانک و اقتصاد

به‌کارگیری سیستم مدیریت ترازنامه

بانک‌ها و سایر موسسه‌های مالی که در نظر دارند برای دستیابی به اهداف سازمانی خود، از مدیریت ترازنامه استفاده کنند، باید به سه مساله مهم به شرح زیر توجه داشته باشند:

۱) مفاهیم مدیریت ترازنامه: اولین و مهمترین گام در پیاده‌سازی سیستم مدیریت ترازنامه، شناخت کامل ریسک‌های موجود در فعالیت‌های بانک‌ها و سایر موسسه‌های مالی است. مدیریت ترازنامه، نه‌تنها این شناخت را کاربردی می‌کند، بلکه روش‌های کمی‌کردن و مدیریت این ریسک‌ها را نیز

کارشناسان باید برای تهیه و تدوین

گزارش‌های لازم در سیستم

مدیریت ترازنامه، آموزش‌های تخصصی را

فراگیرند.

② سیستم مدیریت ترازنامه براساس یکسری گزارش پی‌ریزی می‌شود.

گزارش‌ها را می‌توان به صورت زیر خلاصه کرد:

۱) گزارش ارزش فعلی: این گزارش باید ارزش فعلی دارایی‌ها را نشان دهد. هدف از تهیه و ارائه این گزارش، دانستن ارزش روز دارایی‌ها و بدهی‌ها و محاسبه سایر متغیرهای مهم مدیریت ترازنامه است.

۲) گزارش جریان‌های نقدی: این گزارش باید جریان‌های نقدی واقعی حاصل از دارایی‌ها و بدهی‌ها را نشان دهد. برای سهولت کار، می‌توان جریان‌های نقدی را به بخش‌های کوچکتر سررسیدها تقسیم‌بندی کرد. هدف از تهیه و ارائه این گزارش،

هدف از تهیه و ارائه گزارش

جریان‌های نقدی، اطلاع مدیران بانک از

ورودی‌ها و خروجی‌های نقدی بانک،

زمان‌بندی این ورودی‌ها و خروجی‌ها و

درنهایت، آگاهی از تنگناها و کمبودهای

موجود است.

نشان دهد. هدف از تهیه و ارائه این گزارش، مقایسه حاشیه سوددهی پیش‌بینی‌شده در حالت‌های مختلف نرخ‌های بازده است.

خلاصه

موسسه‌های مالی با تقبل انواع مختلف ریسک واسطه‌گری، از جمله ریسک نقدینگی، ریسک اعتباری و ریسک نرخ بازدهی و تورم، خدمات ارزشمندی را ارائه می‌دهند. باتوجه به نوسان‌های شدید نرخ بازدهی و تورم در سال‌های اخیر، عمده‌ترین ریسک واسطه‌گری در ایران، ریسک نرخ بازدهی و تورم است و مدیریت ترانزنامه هم رویکردی منظم است که تلاش می‌کند تا در برابر ریسک‌های واسطه‌گری، از موسسه‌های مالی حمایت کند. مدیریت ترانزنامه شامل چارچوب لازم برای تعریف، اندازه‌گیری، کنترل، تعدیل و مدیریت ریسک نرخ بازدهی و تورم است.

از سوی دیگر، مدیریت ترانزنامه را می‌توان نوعی بیمه نیز در نظر گرفت که این امکان را برای موسسه‌های مالی و بانک‌ها فراهم می‌آورد که با قابل‌پذیرش کردن ریسک، به بقا و فعالیت خود ادامه دهند. هر قدر از اهرم مالی در موسسه‌های مالی بیشتر استفاده شود، به همان میزان، استفاده از مدیریت ترانزنامه برای حفظ و نگهداری ارزش خالص ضروری تر می‌نماید. مدیریت ترانزنامه نه تنها مدیریت نقدینگی موسسه را کارا می‌سازد، بلکه ارزش موسسه را حفظ کرده و با ایجاد فرصت‌های بیشتر، به افزایش ارزش موسسه کمک می‌کند.

شایان ذکر است که برای تهیه و تدوین این گزارش‌ها در سیستم مدیریت ترانزنامه، کارشناسان موردنظر باید آموزش‌های تخصصی را فراگیرند و آماده باشند. ■

توضیح اینکه متن بخش‌های آموزشی این مقاله، مشتمل بر متغیرهای مهم در مدیریت ترانزنامه و روش‌های به‌کارگیری شاخص‌های ارزش، شاخص‌های بازده، شاخص‌های حساسیت ارزش (ریسک) و... در دفتر مجله موجود است و علاقمندان می‌توانند برای دریافت آن با دفتر مجله تماس بگیرند.

۵) گزارش مصونیت: این گزارش باید سطح ریسک هدف (ریسک موردانتظار) را از گزارش ریسک بگیرد و فعالیت‌های لازم برای مصونیت‌دادن و پوشش این ریسک را تعیین کند. در واقع، در گزارش مصونیت، روش‌های مختلف مصون‌سازی تحلیل و پیشنهاد می‌شود. هدف از تهیه و ارائه گزارش مصونیت، بررسی و پیشنهاد روش‌های مختلف برای کاستن از ریسک است.

۶) تحلیل سناریویی: این گزارش باید ارزش فعلی دارایی‌ها و بدهی‌ها را به صورت تابعی از

اطلاع مدیران بانک‌ها از ورودی‌ها و خروجی‌های نقدی بانک، زمان‌بندی این ورودی‌ها و خروجی‌ها و درنهایت، آگاهی از تنگناها و کمبودهای موجود است.

۳) گزارش نقدینگی: این گزارش، شبیه گزارش جریان‌های نقدی است، با این تفاوت که باید بر جریان‌های نقدی کوتاه‌مدت، یعنی زیر یک سال تمرکز کند و مشکلات نقدینگی را آشکار نماید. هدف از تهیه و ارائه این گزارش هم اطلاع مدیران از وضعیت نقدینگی بانک است.

② اولین و مهمترین گام در پیاده‌سازی سیستم مدیریت ترانزنامه، شناخت کامل ریسک‌های موجود در فعالیت‌های بانک‌ها و سایر موسسه‌های مالی است.

تغییرات نرخ بازدهی و تورم نشان دهد. علاوه بر این، نحوه تغییر ارزش فعلی در سناریوهای مختلف نرخ‌های بازدهی و تورم نیز باید در این گزارش بیاید. در کنار اینها، تحلیل مصونیت‌سازی نیز باید ارائه شود، به طوری که تحلیلگران بتوانند مصون‌سازی را در سناریوهای مختلف با هم مقایسه کنند. هدف از تهیه و ارائه این گزارش، بررسی و مقایسه روش‌های مختلف مصون‌سازی است.

۷) گزارش پیش‌نویس حاشیه سوددهی: این گزارش باید حاشیه سوددهی پیش‌بینی‌شده را براساس سه سناریوی مختلف، یعنی نرخ‌های خوشبینانه، نرخ‌های بدبینانه و نرخ‌های معقولانه بازده

۴) گزارش ریسک: این گزارش که شامل گزارش دوره انتظار و تحذب است، باید دوره انتظار و تحذب هر یک از اقلام دارایی‌ها و بدهی‌ها را نشان دهد. هدف از تهیه و ارائه این گزارش، اطلاع و آگاهی مدیران بانک‌ها از ریسک‌هایی است که بانک با آنها مواجه است.

بعد از شناسایی کامل ریسک‌های موجود و جمع‌آوری اطلاعات لازم برای تعیین و اندازه‌گیری ریسک‌ها، می‌توانیم در مورد نحوه اعمال مدیریت و سیاستگذاری بر این ریسک‌ها اتخاذ تصمیم کنیم.